

Fløjlsblomst tager jordtrætheden

Nogle plantearter kan bekæmpe skadelige organismer i en "træt" jord, og netop den evne gør den smukke fløjlsblomst, *Tagetes*, til et effektivt våben i kampen mod jordtræthed.

TEKST OG FOTO: MAGNUS GAMMELGAARD, GARTNERITEKNIKER

Sådan dyrker du fløjlsblomst

Såtidspunkt: midt i maj til
begyndelsen af juli.

Sådybde: 1,5-2 cm.

Såmængde: 500 g/1000 m² svarende
til ½ g frø pr. m².

Tilfør 30 g NPK-gødning pr. m² i
foråret efter såning. Jorden holdes
fugtig i fire til fem dage efter såningen.

Her ses fløjlsblomst i et kom-
rosenbed i den Jydske Rosenpark i Him-

Det er surt, når de nyplantede roser i det gamle rosenbed ikke rigtig trives og vokser. En af forklaringerne kan være, at jorden lider af jordtræthed.

Jordtræthed er et velkendt fænomen hos mange af vores frugttræer og ikke mindst hos roserne. Fænomenet ses også i køkkenhaven, hvis man ikke sørger for at have et godt sædskifte. Har man i flere år dyrket modtagelige værtsplanter, har skadelige nematoder, svampe og bakterier haft god mulighed for at blive til mange. De er ofte årsag til, at nye planter af samme art får en dårlig start og aldrig rigtig kommer i vækst.

Lader man jorden ligge brak, vil jordtrætheden ad åre blive ophævet, men ved at vælge en mellemafgrøde slår man flere fluer med ét smæk: Man kan genplante den ønskede afgrøde hurtigere, jorden er dækket med en afgrøde, der hindrer erosion og udvaskning af næringsstoffer, og mellemafgrøden tilfører samtidig jorden organisk materiale.

Dyrker man fløjsblomst, *Tagetes*, som mellemafgrøde, kan man sanere den trætte jord og gøre den klar til at blive plantet til igen.

Hvad er nematoder?

Nematoder er mikroskopiske rundorme, der parasiterer, udsuger og generer planterodder. Nogle arter af nematoder får værtsplanten til at danne rodgaller, der ses som bittesmå knuder på rødderne. Andre arter ses som gullige cyster på størrelse med knappenålhoveder på rødderne, og dertil kommer arter, der lever frit i jorden det meste af deres liv. De etablerede planter klarer sig, men nye planter har svært ved at etablere sig og vokse, når de plantes et sted, hvor der er mange nematoder.

Frugttræer, jordbær, kartofler og tulipaner angribes ofte af fritlevende nematoder, mens roser, gulerødder, persille, selleri og tomater angribes af både fritlevende nematoder og rodgallenematoder. Cystenematoder kan gøre stor skade på fx kartofler og gulerødder, som får mange små siderødder.

Ved angreb af fritlevende nematoder hæmmes plantens vækst, og gulerødderne bliver misdannede.

Sådan virker fløjsblomst

- Er en dårlig vært eller fungerer slet ikke som vært for skadelige nematoder.
- Fungerer som "fangafgrøde" for nematoder, der tiltrækkes og dør.
- Udskiller stoffer, der er giftige eller hæmmer udviklingen af nematoder.
- Skaber et miljø, der fremmer nematodernes naturlige fjender, såsom rovnematoder og visse svampe.

Alle arter af fløjsblomst producerer et forsvarstof, som har effekt på nematoder, men *Tagetes patula* (udspærret fløjsblomst) er mest effektiv til at bekæmpe disse mikroskopiske rundorme.

Fløjsblomst virker især på nematoder inden for slægterne *Meloidogyne* (rodgallenematoder) og *Pratylenchus* (fritlevende nematoder).

Hjælp processen lidt på vej

Den positive effekt af at dyrke fløjsblomst afhænger i høj grad af, hvordan de dyrkes. Det er vigtigt, at man sår tidligt, og at man har en god plantebestand, der dækker jorden. Samtidig er det vigtigt, at ukrudt ikke får lov at etablere sig i bedet, da ukrudtsplanterne giver nematoderne et fristed, hvor de kan overleve. Eksperterne anbefaler en vækstperiode på minimum 100 dage for at få maksimal effekt. Fløjsblomst angribes ikke af så mange insekter, men sneglene elsker dem, så det er en god idé at holde et vågent øje med dem.

Vil man reducere antallet af nematoder i jorden ved at så fløjsblomst, skal man altså være en smule om sig, men er man det, kan jorden på blot én sæson blive frisk og klar til alt fra nye roser til æbletræer eller jordbær, og så ser det jo smukt ud samtidig.

Her kan man købe frøene

Mindre frøposer med et indhold på to gram frø svarende til fire m² kan købes, hvor man ellers køber urtefrø. Større mængder (1 kg og derover) kan bl.a. købes hos nykilde.dk og hededanmark.dk. De forhandles under navne som Nemamix og Ground Control.